

Monumentnummer*: 528866

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 14 februari 2006
Kadaster deel/nr: 82865/113

Complexnummer

528855

Complexnaam

Sonsbeek

Woonplaats*

Arnhem

Gemeente*

Arnhem

Provincie*

Gelderland

Straat*

Tellegenlaan

Nr*

7

Toev.*

Postcode*

6814 BT

Woonplaats*

Arnhem

Situering

Bij

Locatie

Kadastrale gemeente*

Arnhem

Sectie*

N

Kad. object*

Appartement

Grondperceel

7357

Rijksmonumentomschrijving**

Omschrijving

RESTANTEN 18DE-EEUWSE MOESTUIN, later bloementuin van Sonsbeek.

Op de kaart van M.J. de Man uit 1809 is reeds sprake van een moestuin op het landgoed Sonsbeek, nabij de Zijpendaalseweg. Het paviljoen Sonsbeek deed dienst als tuinmanswoning (zie hiervoor onderdeel 3). Van Heeckeren heeft na 1821 de moestuin vernieuwd met onder andere verwarmde broeikassen. Van de moestuin zijn aan de noord- en oostzijde grote delen van de tuinmuur bewaard gebleven, evenals de restanten van de plantenkas en de trappartij aan de oostzijde. De beide toegangshekken met bakstenen posten zijn eveneens 19de-eeuws. In 1904 werden delen van de ommuring hersteld en in de noordoosthoek een nieuwe tuinmanswoning gebouwd (zie hiervoor onderdeel 10). In 1999 is het terrein als 'steile tuin' ingericht.

TOEGANGSTRAP aan de oostzijde, bestaande uit elf natuurstenen treden met afgeronde voorzijde, hardstenen stootborden aan boven- en benedenzijde, geflankeerd door natuurstenen trapposten op basementen, afgesloten met dekplaten met ruitvormige versiering.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

In de noord- en oostmuur is een ijzeren TOEGANGSHEK tussen gebosseerd gemetselde bakstenen hekposten met natuurstenen afdekplaten.

Een groot deel van de voormalige moestuin wordt omsloten door een bakstenen TUINMUUR, welke nog voor een deel in 18de-eeuws metselwerk is uitgevoerd, maar ook vele latere herstellingen en aanvullingen kent, deels in machinale baksteen. De muren sluiten aan de bovenzijde af met (gecementeerde) schuin geplaatste rollagen. Steunbeertjes aan de buitenzijde. De muur nabij het Sonsbeekpaviljoen (westzijde) bezit geen steunberen.

Aan de binnenzijde van het westelijke deel van de noordmuur bevinden zich muurrestanten van een PLANTENKAS. Het betreft een haaks op de tuinmuur geplaatste bakstenen muur met afgeschuinde zuidzijde, welke afsluit met een natuurstenen dekplaat. In de dwarsmuur bevindt zich een doorgang met houten latei. In de noordmuur bevinden zich drie dichtgezette vierkante lichtopeningen.

Waardering

De RESTANTEN VAN DE 18DE-EEUWSE MOESTUIN behorend tot de historische buitenplaats Sonsbeek is van algemeen belang:

- wegens de ouderdom;
- wegens de functie;
- wegens de visueel-ruimtelijke en functioneel-ruimtelijke samenhang met paviljoen en tuinmanswoning.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie